

מלכה שפירא

יחידה

ילדים בגבולות

(פרק משנות ההעפלה)

היה זה בתחילת שנת 1946, עת רכבות יהודים משא-
דית הפליטה נמוגו במחנות העקורים, אשר הוקמו על
ארמת גרמניה. מקצה חבל ועד קצהו לא היחה ארץ מוכנה
לקלוט את האוּדים הניצולים מתאי הגזים; שרידים בודדים
ממשפחות ענסות, פצועים בגוף ובנפש, מיואשים שאבד
להם האימון באדם.

היו אז בגרמניה גם פליטים בני עמים אחרים, אשר
המלהמה האכזריה טלטלהם למחנות העקורים, אבל הם
חזרו לארצותיהם ולבתיהם היש-מהר, רק ליהודים לא היה
לאן ללכת. אלה שהזרו מערבות דוסייה לעיריותקהם בפור
לין מצאו שם זכר לתורכין ותוסד בטחון לחייהם, וגם הם
„הסתננו" למחנות העקורים כגרמניה.

המחנות הוקמו בקסדקטינים של הצבא הגרמני המר
בס ומקומוה מגוריהם אלה הוכידו לפליטים האכלים
ופצועי-הנפש על כל צעד ושעל את העבר הקרוב.

(S) 70 A 1972

✱

קבוצת שליחים מהארץ — פלוגת הסעד — נשלחה לעבוד במחנות העקורים. בחדרת קודש התכוננו לשליחות זו. הסוכנות היהודית ערבה עוד בשנת 1945 סמינר לשליחים באוניברסיטה על הר הצופים ואח"כ בערך גם סמינר מטעם ההסתדרות. באשר הסוכנות הצליחה אחרי טיפול ממושך לקבל מהצבא האמריקאי דשות כניסה לפלוגת הסעד לשטחי גרמניה הכבושה. סרב השלטון המנדטורי בארץ להעניק היתר יציאה. שנה תמימה היו המזודות ארוזות והחושים היו דרוכים לקראת הקריאה לשליחות הגדולה...

בוקד אחד באה הקריאה, כאשר בני משפחתי לא היו בבית, וכך יצאתי לדרך בלי להיפרד מהמשפחה ורק בכביש הראשי ראיתי את שני ילדי רצים אחרי המכונית. לעומת זה נפרדתי מהחצר, ספגתי לתוכי את נוף נהלל, העצים והפרחים אשר המולדת העניקה לי ולביתי. ידעתי, כי זהו המעיין ממנו אשאב כוח לעודד את הנידחים ולנסות ע"י מסידות ואהבה למצוא דרכים לדפא במידת-מה את פצעייהם.

✱

יילא העט לתאר את השברון שמצאנו בגרמניה, את השכול, הנכות, היאוש וחוסר האימון בכל, כולל את עצמם. הניצולים במתנות העקורים חיו חיי ניוון הודסי-נפש אדם.

כאשר התברר התקוות על מתן מאה אלף סרטיפיקטים, היינו צדיכים לדלות מנפשוחינו מעיינות תקוה — מור-שתדורות אמונים עלי אמונה בנאולת ישראל. ימים ולי-לות הגיתי בכפרי במולדת ונופו הפורה, באגרות-המציאות ששמעתי מהראשונים, בחיי העמל המושתתים על עבודה ועזרה הודית, במטען-נפש זה באתי לפנייהם ודאה זה פלא — גם מצאתי שביל ללבות דוויים ונוצר הקשר ונתקבלו מלות העידוד בלי שתזיה בידי אפשרות להגיש להם כל עזרה חמריח.

וכך אודגנו במחנה מפעלי תרבות וחינוך ולימוד מקצועי-מנהיגות שארית הפליטה שיתפה פעולה, הצוות של „אונדא“ שהיה מורכב מקצינים בני ארצות שונות, בדאותם את ההחלודות לעבודה קונסטרוקטיבית. הושי-טו גם הם יד, ואט-אט פנה היאוש מקום לתקוה, יום אחד התחלנו ברישום לעלייה, הרפסנו כרטיסיה

והיהודים קיבלו את הרכיב ברצינות. הם באו להרשים לעלייה, מתי יעלו, ואיך, כאשר השעדים בעולים והשלטון המנדטורי אינו פותח אף סדק? על שאלה זו לא ידעתי לענות. כל הזמן היה זרם קטן של פליטים, אשר צעדו בהרי האלפים המושלגים ומדחוק כאילו נשקפו להם האו-

רות הנוצצים של המולדת. העלייה הזאת נקראה בפינו עלייה ב' והבריטים בינו אותה כ"עלייה בלתי-ליגלית". באו אנשים והתחננו שנשלח אותם למצעד "באלפים"; אנשים קשישים, נשים הרות ואף נכים, אשר חששנו ש" כוחותיהם הפיזיים לא יעמדו להם בחלאת הדרך, התחננו — "קחו אותנו לעלייה ב', אנחנו לא נכזיב, לא נכשיל את הטרנספורט; עז רצוננו להגיע למולדת והוא שיע" מד לנו ויחזק את כוחותנו".

כך נמשכו שבילי עלייה ב', מהם שהגיעו לחוף מבטחים ומהם שנתספו על החוף ושוב נעצרו במחנות (בעת לית, קפריסין וכו'). השלטון המנדטורי אף פנה לבנות הברית שיעזרו להילחם בעלייה "בלתי ליגלית" והמעב"דים בגבולות נעשו יותר ויותר צרים והדי-סכנות. טרנספורטים שיצאו מהמתנות בגדמניה נתפסו בדרך, היו גם התנגשויות ממש עם שומרי גבולות אף בארצות יריד

חיות, אשר קיבלו פקודות שלא לתת עוד מעבר ל"בלתי-הליגאליים".

*

באותה תקופה דוכזו במחנה הקסרקסין הגדול בעיר

אולם תשע מאות ילדים — בחלקם הגדול ניצולי מגוים — ונעשו הכנות להעלותם בעלייה ב'. אולם אחרי ההתנגשות המזויינת של טרנספורט אחד, כאשר כל מוביליו נאסרו, נתעכבה הפעולה והילדים הוסתרו מעיני השלטון. נות במרתפו של אחד הקסרקסינים.

מצבה של הנחלת המשלחת לא היה נוח לגבי הקשרים, שהיא היתה מצווה עליהם עם אנשי אונדא והצבא האמריקאי. האחרונים, עם כל יחסם האוהד, אסרו היה להם לתת יד לעלייה ועל כן כל פעולה נעשתה בהסתור. לילה אחד בחודש מרץ 1947 הגיע למתנה ואצלצ'אר (ע"י פרנקפורט) בו עבדתי אז, שליח בלתי-ליגאלי ובפיו הצעה עבודי על דעת ראש המשלחת ד"ר חיים הופמן (כיום ד"ר יחיל). הוא סיפור לי על ההתנגשות והמאמר של מובילי שיירות העולים והמביר לי את מצב הילדים באולם שדוכזו במרתף. מה נפעמתי כאשר אמר לי שהנ-

הלח המשלחת החליטה לפנות אלי להוביל את טרגספורט
הילדים. הצי לילה שוחחנו על מבצע זה. הוא הסביר לי
את כל הקשיים הכרוכים במבצע והדריכני כיצד לנהוג
במקרה שגם אני אאסר. סיכמנו שאני כעובדת סוציאל
ליח מובילה טרגספורט ילדים להבראה בבלגיה ואני עו
שה זאת על דעת עצמי. במקרה של מאסר אינני מסב
כת בדבר שום מוסדות מוכרים שלנו. אלא טוענת כי
אני אישית יזמתי את הדבר ורק אני אחראית למבצע
ולסוכנות היהודית אין שום קשר לדבר.
עד היום אני מרגישה האושר, שמילא אח לבי על
האימון שדכשו לי והנכות הגדולה הזאת שעלתה בחלקי.
בקשתי האחת היתה, כי במקרה של כשלון ומאסר יסבירו
לבני משפחתי בארץ, שאיש לא כפה עלי את הדבר ועשי
חי זאת מרצוני החפשי (למעשה זה היה ככה).
עברו ימים אחדים כשאני כולי קודחת מציפיה. לדי
רקטור של צוות „אונרא“ סיפרתי כי עלי לצאת למסע
הרצאות וביקשתי רשות היעדרות. הרשות ניתנה בחיך
רב־משמעות.
בערב קר וזולף בא אותו השליח לקחתי לאולם.
סהלך שעות אחדות נסיעה מאצלגא. הגענו למקום קרוב

לחצות. המשאיות היו טעונות ומוכנות לנסיעה. הצאתי
בהן וכך גפגשתי לראשונה עם הילדים ומדריכיהם. במר
תף היו כ־10 שליחים ושליחות מתארץ. כולם היו גרבי
שים מאד ובדכוני על השליחות המיוחדת. הוראות נוס
פות לא קיבלתי, כי מי נביא וידע מה יקרה בדרך? דחפו
לידי את היונות ותעודות הזהות והאיצו כי לצאת לדרך.
כי השעה היתה חצות לילה והיה צורך לעבוד בברת
דרך בחשכה.
הספקתי להציץ בתעודות־מסע אלה דגעים מספר
לפני היציאה ולמדאה עיני אחזני צמרמורת. בידי היתה
וינה קולקטיביט לבלגיה עם הותמות שגראו אמיתיות.
אבל היא היתה רבת־שימוש, קרועה ומלוכלכת, והגי
לים של בעלי הויזה היו בין 20—40 שנה. בו בזמן שהי
לדים שאני „הובלתי לנופש בבלגיה“ היו בגיל 6—14.
השמות בתבילת תעודת־הזהות עם תמונות אמיתיות של
הילדים אמנם התאימו לשמות שבויזה, מה שאין כן הגיל.
ועוד בעיה חטידיתני — האם הילדים יודעים את שמר
היונם החזשים הכתובים בתעודות־הזהות עם תמונותיהם?
בחצות לילה אפל, בגשמ זולף וקוד הודד לעצמות.
יצאתי כאחראיח כראש טרגספורט ילדים בהחורמות־רות

ורחמינפש. לבשתי את מדי „אונרא“ מדי קצינה אמרי-
קאית (באשר „אונרא“ היתה מסוגפת לצבא הכיבוש האמ-
ריקאי). בקומנדקו בו נסעתי נהג צעיר משארית הפליטה,
לבוש אף הוא מדי קצין אמריקאי וכך עודדנו „דרך-
ארץ“ הגרמנים לא העזו לעכבנו אחרי הקומנדקו נסעו

18 משאיות מכוסות בדזנטים והגתנים היו גרמנים שכי-
דים. כאשר נהגי ה„בריתה“ נאסרו.

היה עלינו לעבור 3 גבולות: הגבול בתוך גרמניה
מהאיזור האמריקאי בו נמצאנו לאיזור הכיבוש הצרפתי,
משם לאיזור הכיבוש הבריטי וממנו לעבור את הגבול
לצרפת ממש. הגבול הראשון היה לא הרחק מאולם וכל
השליחים ליוונו ונעמדו במדחקמה לדעת מה ייעשה לנו.

✱

המחסום נפתח לפני הקומנדקו והמשאיות נשארו
מעבר למחסום. נכנסנו בצחוק דם וברעש גדול לבקתת
הגבול שהיו בה 8 ז'נדרמים. הם קיבלונו באדיבות רבה
כיאה לזוג קצינים אמריקאים. הבאנו את הצידה לדרך
שהובלנו אתנו. כיברנום בכל מיני מטעמים שהיו נדי-
ים באותה תקופה בגרמניה הכבושה ואחרי האוכל צריך

היה לשתות כרת. אכלנו ושתינו ושוחרחנו על דא ועל
הא. תוך כדי כך גודע לנו שתחנת הגבול קיבלה בו ביום
חודאות המודות מבודן באדן (בירת האיזור הצרפתי בגר-
מניה). לא לתח מעבר לפליטים יהודים. המשכנו „במשחק“,
סיפדנו הלצות, שתינו והיינו חברה „עליזה“ מאוד. באותו

זמן כאב הלב על מאות הילדים המכווצים בתוך המשאיות
המכוסות. מה יהיה עליהם אם לא יתנו לנו מעבר? האם
אפשר להתזרים למתנות? עלו וצצו במוחי גם כל מיני
דאגות, כגון: קר הוא הלילה — האם כוסו הילדים
בשמיכות? ומה אם הקטנים יפרצו בבכי? ואיך בכלל
נצא מהמצב הזה?

הלפנו כשעתיים, ורק כאשר שומרי הגבול כבר היו
בנילוסין התחלתי לדבר על העברת המשאיות עם היל-
דים שאני עובדת סוציאלית וקצינה אמריקאית, מובילה
לנופש בכלגיה. שלפתי מתיקי את הויזה הקולקטיבית
ופחד גורא הרעידיני ל„שיבושי“ הגילים. הלב פוחד והספא
צותק. תוך כדי כך אני קוראת השמות מתעודות-הזהות
שבידי על מנת שהז'נדרם ישווה כל שם לשם בויזה.
אט-אט סר ממני הפחד, הדבר הנפלא היה שלגיל הם
ככלל לא שמו לב. הם כבר היו מטושטשים מרוב שתיה

וכשפתחו בשאלות פורמאליות שונות העמדתי פני נעלבת: — מה זה? אני קצינה אמריקאית מובילה ילדים הלשים לנופש, ומה לי ולפקודה מבאדן-באדן על אימחן מעבר לבלת-ליגאליים? אין לי שום ענין בבלת-ליגאליים, בירי ויזה וכל יתר התעודות ואל להם להפריע לי למילוי תפקידי ב„אונדא“. הם התייעצו ביניהם בגרמנית. קשה היה לשמוע את חילוסיהם הדברים ולהעמיד פנים שאינני מבינה. לבסוף החליטו לתת מעבר אבל דק לאתר בדיקה מדוקדקת על הילדים לצאת מהמשאיות ולהתפקד לפי תעודות הוהות והויזה הקולקטיבית.

הבאנו עוד משקאות חריפים והשתיה נמשכה בחברת הנהגיה הקצין חברי למסע. בו בזמן יצאתי החוצה, החכר פפתי ועברתי את המחסום ורצתי ממשאית למשאית, הרי מותי את הברזנט ומסדתי למדריכים על מצב הענינים. ביקשתי שיעירו את הילדים וישננו להם עוד פעם את שמותיהם התרשים לפי הרשימה שהיתה בידי המדריכים. המשאיוח התחילו לעבור אחת-אחת. הילדים נצטוו לצאת ובזמן שקראו את השם חיהו את הילד ואת תמונתו בתעודת הוהות הוא עבר את הגבול, אח"כ עברה המכונית והילדים חזרו למקומותיהם.

באחת המשאיות היו הילדים הקטנים, והמדריכה לחשה לי, שהם אינם זוכרים את שמותיהם החדשים. רגעים ספורים הייתי מיואשת — האם בשל זה עלול המבצע להיכשל? אך לפתע עלתה בדעתי מחשבה, כי אסור לנו בכלל להוציא את הקטנים האלה מהמשאיות ואמרתי למדריכה, שתגיד לילדים לישון או להעמיד פנים כישנים שינה עמוקה ולא להתעורר עד שהיא תעיר אר-חם. הילדים האלה היו רגילים כבגון דא, להם לא היתה זאת פעם ראשונה להברחת גבול. כשהגענו למשאית שלהם, שהיתה בין האחרונות והרימותי את הברזנט, נת-גלתה לעינינו תמונה מועזעת ביותר. הלב נצבט לראות את הפליטים הקטנים, הנרדפים, כשהם שוכבים בצפיפות. נש-ענים זה בזה וישנים. הו'נדרם צועק, מנסה להעירם והם אינם זזים, אינם מתעוררים. הפוזות שלהם וחורון פני-הם לאור הפנמ החידוני ופרצתי בבכי היסטרי, כאשר כא המפקד הנדהם וניגש אלי מעשה ידי, התחננתי: — דאה-נא את הקטנים האלה, הם כה חיונים וחלשים — הם חולים, אינם יכולים לזוז. גם אתה ודאי אב לילדים, אל נא תעירו אותם משנתם. הנה תעודות-הוהות שלהם,

תבדקי אותן וחני למשאת זו לעבור כשהילדים ישנים.
הוא נתן את הפקודה — עברנו גם מכשול זה.

מהאיטו והאחרון יצאו לתדהמתי כעודים מגודלים
ובהסתכלי כהם הכרתי שליחים בלתי-ליגאליים מאנשי
הבריגדה היהודית. שמסרו בשעתם את התעודות שלהם
לבחורים משאריח הפליטה, אשר "חזרו" במקומם לארץ
והם נשארו במחנות העקודים ופעלו שם בשטח אימוני
הגנה וכו'. כן הופיעו 3 זוגות צעירים והנשים הוות
שנזהרנו לא לצדפן לטרינספורטים. הזוגות החגגבו למש-
אית ופה בשדה על הגבול התחילו להתחנן לפני שאע-
בירם.

הלכ כמעט שעמד מלדפוק מתוך סחד שיכשילו את
הכל. כעסתי עליהם, מה לעשות הרי הם אפילו אינם
מופיעים כיווה? והם ממשיכים להתחנן שלא נפקיד
איהם. פחאום צץ דעיון במוחי. ניגשתי למפקד בחיך
מבוויש ואמרתי לו. שצדיך לחח למדויכים לצאח לשדה
לצרכיהם, ואליהם צעקחי באנגלית: "אולדיט" מהרו
ולכו! החלה דיצה בשדה. הם החרתקו מתוך "בושה"

ולך עברו את הגבול. כאשר עברה המשאית עם הילדים —
הט עלו עליה מעבר לגבול.

בינתיים האיר השחר, הונדרמים היו עיפים ושתר
יים. בעוד שעה היו צריכים להתחלף משמדיית והם זל-
זלו קצת בתפקדם והתחילו להשוב על בית ופיטה המה.
ביקשתי שיחתימו את התעודות, כי עברנו בקורת מדוי-
ייקח והם עשו זאת. בשעה 6 בבקרד זוננו עם כל השיירה
לחוד האיווד הצדפתי בגרמניה. מאחורינו באיווד האמרי-
קאי באולם עמדו במשך כל שעות הלילה השליחים בלי
לדעח מה מעכב את שיירת הילדים, מודאגים שהיא אינה
עוברת את הגבול וכשראו שהמכוניעה מתדחקת וכל
השיירה זזה היו מופתעים ושמחים שחששותיהם נתבדו.
לנו בשיירה והיה זה הבוקר המאשר ביותר.

✱

נסענו שעות אחדות, עברנו ערים ועיירות, שם ער-
רנו סקרנות רבה כי היינו שיירה חשודה למדי, מור-
כבת מקומנדקר צבאי ואחדיו 18 מכוניות-משא מקורות.
בדרך עוכבנו פעמים אחדות ע"י אנשי שלטון גרמניים
וצרפתיים, אבל בידי היתה ויזה מוחתמת בהותם של תח-

נת הגבול והורשינו להמשיך. לעתים נדמה היה לי
שהבטחון העצמי שלי, השפה האנגלית במבטא אמריקאי
שבפי וההבעה של לא-איבסתיות כזו הגשתי להם התעור-
רות, השפיעו את השפעתם. לעומת זאת הרגשתי שנהגי
המשאיות הגרמניים יודעים יפה מי אני ושאלות משא-

לות שונות הטרידוני: מי הם הגרמנים האלה? ומה עשו
בשנות המלחמה? אישקט החגג לב לגבי הנהגים
הגרמניים. באשר עברנו ברחובות וסימטאות של ערים
התעורר בי חשש סן תטעה משאית אחת ברחובות העקל-
קלים ותהרוג מן השיירה. כל החששות האלה צריך היה
להדחיק ואף למורה הדרך החביב שישב עלידי אסור
היה לגלות שמץ מהמחשבות המטרידות אותי. באחראי
לסדנספורט כה גדול לא יכולתי להופיע כפחדנית.

כעבור שעות אחדות נובחתי שהחששות שלי לא
היו לשוא. מכוניות המשא התחילו להתקלקל והפסדנו
זמן רב בכל מיני תיקונים. לנהג אחד היו קרובים בעיר
שעבדנו דרבה והוא רצה לסור לראותם וצריך היה לה-
כות לו, אחר נשאר פתאום בלי דלק, במכונית אחת היה
תקד וכל מיני תקלות אחרות שרק בקושי השתלטנו
עליהן. הנהג — מורה הדרך — עוד להחגבר על כל

הקשיים. הוא הכיר את נהגי המשאיות ולא היתה ברידה
אחרת אלא להבטיח להם תוספת שכר על מנת שהשיירה
תמשיך בדרכה. לילה אחת „לננו“ ביער על עשב ולמ-
חות המשכנו בדרך. באותו יום שני למסע כאשר הגענו
רשעות שלאחר הצהריים המאוחרות למקום חנייה והתחלנו

לספור את הילדים נוכחתי לדאבון לבי שחסרים ב-90
ילדים ו-5 מדריכים. יחד עם שתי מבוניות משא.

כלפי חוץ היה צריך להעמיד פנים ששום דבר לא
קרה, כדי שלא לעורר פאניקה. סיפרתי שאני יודעת ש-
חי פכוניות התעכבו בעיירה הסמוכה לתקן תקרים והן
יאחדו קצת. אימצתי את כל בוחות הנפש על מנת לא
להתמוטט מנטל האתריות. הורמעות חנקו בגרון ובקושי
עצדתי בעדם. התיישבנו על העשב והודעתי לכול
להסתדר למנותה. המדריכים האבילו את הילדים. את
שלושת אנשי הבריגדה ו-5 מדריכים אחראיים שהיו בש-
יירה הזמנתי לישיבה וגיליתי להם שאין לי מושג על
מקום הימצאם של הילדים החסרים.

3 בחורים (בקומנדו וב-2 משאיות) יצאו לחיפושים
בכיוונים שונים. קבענו שעה שעליהם לחזור למקום
החנייה. אני התיישבתי עם יחד המדריכים ועם הנוער

הוא נסע נסיעה מטורפת על מנת לבשר לנו זאת, ושעה קלה אחריו הגיעו 2 המשאיות. הנהגים טענו שהם תעו בדרך, אך לנו נדמה היה כי היתה זו תעייה מתוך כוונה.

*

מאוחר יותר עברנו את המחסום של האיזור הבריטי בגרמניה, כאשר אני מושיטה את הויזה עם חותמות הג' בול הקודם והחקר בנו לגבול של צרפת. בשעה 11 בלילה הנענו לגבול ממש ושם נודע לנו שחיכו לנו בשעה 8 בערב (הדבר כנראה הוסדר ע"י „הבריחה“ באירופה), וכאשר בוששנו לבוא הלכו הפקידים (הידידותיים) הבירוקרטיים. נמצא מי שנסע להעיד אותם ובשעה אחת אחרי חצות התחילו בדיקות המכס שלנו, אשר נעשו ברוח אדיבה ככל האפשר ובדצון להקל עלינו. דק כשחוד בדיקת חפצים נתגלה במשאית האחרונה אדנו ובו ציוד צבאי, עלתה חמתו של הבודק והוא צעק עלי, שבסופו של דבר אסיט עליו אסון עם הסדנספורט הזה, שלא די שאיחד לבוא, אלא גם מוביל ציוד צבאי, דבר שעלול להכשיל את כל העניין.

לא ידעתי מה עלי להניד. סיפרתי לו את סיבת

המבוגר והתחלתי לספור על הארץ. רצייתי שהם לא ירגישו בזמן ולא ישאלו שאלות על המשאיות החסרות. עד היום קשה לי להבין מאין לקחתי כוח להתרכז לשיחה במצב־הנפש שבו הייתי נתונה. היחזו זו שעה לא מתאימה ביותר לשיחות הסברה, הכל היו מתחילים אבל אט־

אט עלה בידי למשוך את התעניינותם בנושא. התחלתי לחוש את המגע שיצדתי אחם וראיתי שעל פניהם העיניים פות נמסכה חבעה של סקרנות והתלהבות. זכורני, שסיפרתי על העלייה לנקודות חדשות — ישובי „חומה ומגדל“ ועל השמירה וההגנה בשנות המאורעות 1936—1939. הילדים הקטנים נרדמו מרוב עייפות. אני עצמי עייפתי מאוד, אחרי שעה וחצי של שיחה לא יכולתי להסתייג עוד. הנוער הסודר קבוצות־קבוצות, שוחחו, התווכחו ופה ושם נשמע זמזום חרישי של שיר...

הבחורים עם שחי המשאיות שיצאו עם הנהגים לחיפוש חזרו בלי לגלות עקבות החסורים והדאגה כבדה, עד ללא נשוא. לבסוף, לאחר שעותיים וחצי, חזרו הקומנדקור מכוסה כולו בבוץ ובפיו של מורה הדרך הנאמן בשורה טובה. הוא גילה אח המכונניו עם הילדים המודאגים כששני הנהגים הגרמניים מעשנים ומשוחחים בשלווה.

האיתור ובקשד לארגז עם הציוד אמדתי את האמת. שגם לי לא היה ידוע על הימצאותו, אבל אם הציוד כבר ישנו והוא הבודק הגו ידוד שלגו. מוטב שיעלים עין מכל הענין. הרגשתי יפה ש"מלאכי שדת" סידרו עבורנו את הכניסה לצרפת.

לי עצמי לא היו שום תעודות. דרכוני ארץ-הישראלית יעצו לי החברים בגרמניה שטיפלו בדבר להשאיר במחנה בו עבדתי וגם הדריכוני לא לקחת את תעודותי בנוספת ל"אוגרא", על מנח לא לסכן הקשרים של הסוכנות עם "אוגרא" במקרה של כשלון. שוב התרגז עלי הפקיד הידידותי בגבול. הוא צעק: — וכיצד את סבורה תשהי בצרפת ללא תעודות. איזה ביח מלון יחן לך להיכנס? הרגשתי שהוא צודק, לכל אחד בשיירה היו תעודות. לילדים עם מדריכיהם היחה הויזה המשומשת שבידי ותעודות זהות ערוכות בקפידה, כן היו תעודות מחאימות למורה הדרך "הקצין" שנהג בקומנדקד. לנהגים הגרמניים היו תעודות כשרות, רק לי לא הייתה שום זהות — מי אני ומה אני?

מתוך הרגשה שהצועק עלי הוא ידוד, עניתי לשא' לנתיו בשאלה: — ובכך מה לעשות? היה זה ארם מבר

גר, הוא חיך חיוך אבהי ואמר: — טוב, אשלה אתך ז'גדדם שישב במכוניתך והוא כבר יסדר את כל ענייניך. בשעה 3 לפנות בוקר זוה השיירה — הקומנדקד בראש, 18 מכוניות-משא קורות — והתקרבה לעיר מיל-האון שבגבול גרמניה-צרפת.

שוב האיר לי המזל פנים והפעם ברמות ה'גדדם שישב ביני ובין הנהג — מורה הדרך "הקצין", שזה לו הלילה השלישי ללא שינה מספיקה והיה עייף עד חדלון החושים ונרדם תוך נהיגה. היה זה ה'גדדם הצדפתי שהרגיש באותה שניה גורלית, כאילו המכונית יורדת מ' הכביש ותפש אח ההגה ומגע אסון.

הגענו למילהוון ונסענו ישר לתחנת הרכבת. במסילה צדדית עמדו קרונוט שהוכנו בעוד מועד עבור הילדים עלידי היד הנעלמת הטובה — זו היד שודאי סידרה עבור דגו את כל הידידות בגבול...

✱

ארם שחיכה לנו אמר לנו, שהואיל ולפני החישוב של אנשינו בצרפת היינו צריכים להגיע בשעה 8 בערב, עליו ללכת עתה להעיר את האנשים שיטפלו בנו. הוא אמר לי

למחרת נפגשתי עם נהגי המשאיות. מישהו הופיע
ושילם להם את המניע להם והם נסעו. היה לי כל כך
טוב. ירדה מועקה כבדה מהלב ובאה הרגשת סיפוק
בל ישוער...

לאחר שעות אחדות שוב היינו בדרך חזרה הקומנדי-
קר ובו זוג "קצינים אמריקאיים" מס במהירות רבה. לא
היתה מאחורינו כל שיירה ואיש לא העז לעכב אותנו.
שרנו וצחקנו כמטורפים.

*

לאחר זמן נמטר לי שהילדים הועלו במרסייל על
האניה "תיאודור הרצל" ובהגיעם לחופי הארץ נחפסו
ע"י הבריטים וחובלו לקפריסין, ורק לאחר תקומת המדי-
נה הגיעו למולדת.

לטלפן לצלב האדום ולספר שהבאתי טרנספורט ילדים
ואנו בתחנה הרכבת. עשיתי כדברו, כולנו רעדנו מתוך
עייפות וצינת לילה. תוך זמן קצר הופיעו גשים מהצלב
האדום והגישו לנו קפה חם וסופגניות — עדיין אני מר-
גישת בטעם הנפלא של המשקה החם ששתיתי בלילה
ההוא. הילדים הוכנסו לקרנות. מ"א"שם" הגיע קטר וב-
שעה 5 לפנות בוקר נפרדתי מהילדים ומדריכיהם תוך
נשיקות, צחוק ובכי גם יחד.

בחורי הבריגאדה שאלוני מה למסור בארץ? והיתה
השובתי: — תמסרו שאשה הבריחה אנשי בריגדה
גבולות.

הרכבת זזה בכיוון עיר הנמל ובאזנו הדהדה חברכה
של אותם הימים הקדיאה — להתראות בארץ!

*

אותי עם מורה הדרך שלי הביא הונדרם למלון שם
קיבלנו שלושה חדרים. הוא אמר כי מכיוון שאין לי
תעודות הוא יישאר בחדר הסמוך עד שאעזוב את צרפת.
עד היום שמור עמי צילום המלון במילהאוזן והחדר בו
שכנתי ערה עד אור הבוקר, על אף עייפותי הרבה.

תדפיס מתוך הפועליהצעיר; תשכ"ד, גל' 40, 41